

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

GREGO
1º BACHARELATO

CURSO 2021-2022

IES AGRA DE LEBORÍS

ÍNDICE

1. Introducción e contextualización.
  - 1.1. Contextualización. O IES. Agra de Leborís.
  - 1.2. A aprendizaxe das linguas no contexto escolar.
  - 1.3. A aprendizaxe das linguas clásicas no contexto escolar.
2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.
3. Obxectivos.
  - 3.1. Obxectivos xerais da etapa. Bacharelato.
  - 3.2. Obxectivos da materia: Grego I.
4. Contidos.
  - 4.1. Contidos por bloques.
  - 4.2. Contidos mínimos.
5. Temporalización.
6. Criterios de avaliación.
7. Estándares de aprendizaxe.
8. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable de:
  - 1) Competencias clave. Relación dos estándares de aprendizaxe avaliables da materia que forman parte dos perfís competenciais.
  - 2) Temporalización.
  - 3) Procedementos e instrumentos de avaliación.
  - 4) Grao mínimo de consecución para superar a materia.
9. Criterios de cualificación do alumnado.
10. Metodoloxía didáctica.
11. Materiais e recursos didácticos.
12. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.
13. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes.
14. Procedementos que lle permitan ao alumnado acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias, no caso do bacharelato.
15. Avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados.
16. Medidas de atención á diversidade.
17. Elementos transversais.
18. Actividades complementarias e extraescolares.
19. Actividades previstas no proxecto lector de centro.
20. Actividades previstas no plan de integración das TIC.
21. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.
22. Constancia de información ao alumnado.
23. Cláusula COVID-19 para os posibles escenarios (presencial, semipresencial e telemático)

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

1.1 CONTEXTUALIZACIÓN. O IES AGRA DE LEBORÍS.

Polo que atinxe ao contexto do centro IES Agra de Leborís, remitímonos aos epígrafes 1e 2 do PEC, no que se recollen as características do centro.

- **SITUACIÓN XEOGRÁFICA.**

O centro está situado no concello de Laracha, na comarca de Bergantiños.

- **TIPO DE POBOACIÓN.**

A poboación de Laracha é de aproximadamente dez mil habitantes e desde o ano 1960 foi diminuindo. É o concello da comarca que ten unha menor taxa de crecemento vexetativo debido á brusca caída da natalidade, apreciable sobre todo a partir de 1980. A poboación de Laracha está moi dispersa. Ten un saldo migratorio positivo debido ao regreso de persoas procedentes do resto da provincia e do estranxeiro, que fixo que nos últimos anos aumentara lixeiramente a poboación. Posúe o índice de avellentamento máis elevado da comarca.

- **NIVEL SOCIOCULTURAL.**

En Laracha hai unha destacable (en comparación coas medias provincial e galega) porcentaxe de persoas que non remataron os estudos primarios. É moi escaso o número de familias cuxos membros teñen estudos universitarios.

A inmensa maioría da poboación emprega a lingua galega.

- **SECTORES LABORAIS.**

Na Laracha ten presenza, aínda que en progresivo descenso, o sector agrícola, principalmente entre as mulleres. Tamén é importante a presenza das mulleres no sector téxtil. O sector servizos, integrado fundamentalmente polo comercio minorista, é o máis numeroso, pero acada unha cifra moi inferior á media provincial e galega. É importante subliñar a importante incidencia do sector da construción, case o dobre que na provincia e en Galicia.

A crise deste sector tivo dramáticas consecuencias sobre a economía familiar do noso alumnado.

Os asalariados e asalariadas desempeñan o seu traballo nas empresas do concello, pero unha importante porcentaxe desprázanse a Arteixo, Carballo e ao contorno industrial de A Coruña.

- **ESTUDOS QUE IMPARTE.**

O Instituto empezou a funcionar no curso 1996 –97. Impártese a E.S.O. e os Bacharelatos de Ciencias da Natureza e da Saúde e de Humanidades e Ciencias Sociais.

- **CARACTERÍSTICAS FÍSICAS.**

Hai 21 aulas, dous laboratorios, dúas aulas –taller, dúas aulas de informática, dúas aulas de educación plástica, unha aula de música, unha biblioteca, un ximnasio, un pavillón polideportivo, unha sala de usos múltiples, locais para os departamentos didácticos, sala de profesorado, oficina de secretaría, conserxería, despachos para os membros da dirección, despacho para o orientador, aula de convivencia, sala de titoría, varios almacéns e cuartos de limpeza, cafetería, baños e ascensor.

O Centro carece de salón de actos, posúe un número insuficiente de departamentos didácticos.

As aulas de 1º e 2º de ESO teñen a dotación ABALAR completa. Ademais no curso 2015-16 dotáronse de ordenador, canón e pizarra dixital o resto das aulas do centro.

- **CARACTERÍSTICAS DO PROFESORADO.**

A partir do curso 1999 –2000 o profesorado do centro estabilízase ao pasar o claustro de profesores a estar formado por persoas que teñen destino definitivo no centro.

A maioría do profesorado reside fóra de Laracha.

O profesorado implícase en inculcar ao alumnado hábitos, actitudes e comportamentos acordes coas normas de convivencia do centro e dunha sociedade democrática.

- **CARACTERÍSTICAS DO ALUMNADO.**

O 69% do alumnado usa o transporte escolar.

A maioría do alumnado fala galego.

Case a metade do alumnado ten na súa casa carencias de material de estudio e de apoio.

Hai un número significativo de alumnos e alumnas que necesitan medidas de reforzo e de adaptación curricular.

O alumnado ten moi poucos hábitos de lectura. Hai unha porcentaxe moi importante que non ten uns correctos hábitos de estudio.

O alumnado procede de familias cun baixo nivel cultural. Unha porcentaxe moi alta dos pais e nais dos nosos alumnos e alumnas posúen uns estudos inferiores ou iguais á E.X.B.

A relación do alumnado co profesorado é, en xeral, boa, sendo un número moi reducido de alumnos os que amosan condutas disruptivas na aula.

Non teñen hábitos asociativos e participativos: Non existe ningunha asociación de alumnos e non funciona habitualmente a xunta de delegados. Non están afeitos a propoñer problemas, discutilos con responsabilidade e tolerancia e chegar a acordos que deban ser respectados democraticamente.

- **CARACTERÍSTICAS INSTITUCIONAIS.**

Hai unha ANPA , “Manuel Murguía”, integrada na Federación de ANPAS Costa da Morte.

O Instituto mantén unhas boas relacións de colaboración co concello e cos seus servizos sociais.

O centro permite que as súas instalacións sexan utilizadas para que se realicen actividades culturais e deportivas organizadas polo concello. A cambio, o Instituto conta co apoio económico do concello para a realización de actividades complementarias, utiliza a Casa da Cultura para determinados eventos e, ademais, existe unha xestión compartida do pavillón polideportivo.

1.2 A APRENDIZAXE DAS LINGUAS NO CONTEXTO ESCOLAR

O papel heurístico das linguas constitúe un reto para o sistema educativo, pois son instrumento de comunicación e de interacción social, de conservación e transmisión de coñecemento, de participación cidadá na vida social, de investigación, creación, experimentación e descuberta. E as linguas achégannos ao xeito de vida e ás formas de pensamento doutros pobos e dos seus patrimonios culturais.

A lingua apréndese non para falar, ler ou escribir sobre a lingua, senón para falar, ler e escribir sobre emocións, afectos e aventuras, sobre o mundo, como medio das relacións interpersoais e recoñecemento da alteridade, motor do noso pensamento e das nosas reflexións, e porta de acceso ao coñecemento. Neste marco, a formación lingüística no contexto escolar é un instrumento para a equidade, xa que debe facilitar os medios necesarios para comunicar no ámbito educativo e na vida profesional e social, nomeadamente en contextos formais e educativos, ademais de sensibilizar cara a usos creativos e lúdicos das linguas, e achegar ao patrimonio literario e cultural que estas propician.

O Consello de Europa, a través de sucesivos proxectos, está comprometido nunha política lingüística dirixida a protexer e desenvolver a herdanza lingüística e a diversidade cultural de Europa como fonte de enriquecemento mutuo, así como a facilitar a mobilidade persoal dos seus cidadáns e das súas cidadás, e o intercambio de ideas. O Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas (MCER), publicado en 2001, é un documento de particular transcendencia, non só como ferramenta práctica para propiciar a reflexión sobre o ensino das linguas e a transparencia de

cursos, programas e titulacións entre os estados e dentro deles, senón tamén polo recoñecemento da competencia plurilingüe e intercultural, que transcende o concepto de multilingüismo, no seu día piar dos enfoques das políticas lingüísticas máis abertas ao recoñecemento da diversidade. Hoxe, o MCER constitúe unha referencia para proxectos e documentos clave do Consello de Europa, como a "Guía para a elaboración e posta en marcha de currículos para unha educación plurilingüe e intercultural" (2010), na que se desenvolve a noción de plurilingüismo como eixe dun enfoque centrado na rede de relacións entre distintas linguas e culturas. Nesta mesma liña, enmárcanse o informe do Foro Intergubernamental Europeo "O dereito dos estudantes á calidade e á equidade en educación. O papel das competencias lingüísticas e interculturais", mantido en Xenebra en novembro 2010, e a Conferencia intergubernamental "Calidade e inclusión en educación: o papel único das linguas", mantida en Estrasburgo en setembro de 2013. En ambos os foros europeos, recoñécese a importancia da competencia lingüística e da circulación de competencias entre as linguas para lograr un maior dominio da linguaxe, clave para a inclusión social e o éxito escolar.

A educación plurilingüe e intercultural considera, con carácter xeral, a aprendizaxe de todas as linguas e culturas e, de maneira específica, os enfoques plurais transversais e integradores no seu ensino e na súa aprendizaxe. A súa finalidade é retirar barreiras artificiais entre as linguas, encerradas tradicionalmente nos sistemas escolares en compartimentos estancos, e promover o uso integral do repertorio lingüístico, discursivo, estratéxico e intercultural que posúe o alumnado e que vai adquirindo ao longo das súas diversas experiencias lingüísticas dentro e fóra do ámbito educativo. Xa que logo, o/a aprendiz plurilingüe realizará transferencias de coñecementos e experiencias lingüísticas adquiridos nunha lingua para abordar tarefas de comunicación, creación e aprendizaxe noutra lingua diferente. Esta capacidade de transferencia non só permite descubrir as regularidades dunha lingua total ou parcialmente descoñecida e relacionalas, desde o punto de vista teórico, coas regularidades observadas noutras linguas que coñece, ou identificar termos emparentados en todas as linguas, senón que, ademais, promove a tolerancia perante palabras descoñecidas, nomeadamente importante nos contextos de comprensión que necesitan a fluidez, como son a lectura extensiva e a comprensión de textos orais sen posibilidade de verificación do entendido. A competencia plurilingüe facilitará, daquela, a inferencia de significados e o desenvolvemento de competencias heurísticas eficaces para identificar os elementos esenciais e secundarios nun texto descoñecido.

Pola súa banda, mediante o diálogo intercultural póñense en xogo dispositivos de relación social esenciais, como son o recoñecemento do outro como lexítimo, o reforzamento da identidade propia no recoñecemento da identidade das demais persoas, a aceptación da diversidade persoal, social e cultural, e o respecto dos dereitos fundamentais.

No contexto escolar, a aprendizaxe das linguas está dirixida ao logro de obxectivos similares, aínda que con diferentes niveis de dominio. Por iso, un estudo integrado de todas as linguas posibilita, por unha banda, que os contidos, os procesos e as estratexias que se traballan nunha lingua sexan igualmente utilizados nas actividades lingüísticas de comprensión e produción nas demais e, por outra, que se poida focalizar, no proceso de ensino e aprendizaxe, nos elementos diferenciadores e en todos aqueles aspectos que teñen incidencia directa na capacidade de comunicarse adecuadamente. Así, o coñecemento morfolóxico ou léxico dunha lingua pode axudar á comprensión noutra lingua; as estratexias de comprensión de lectura desenvolvidas nunha lingua poden ser transferidas para a lectura noutros idiomas; o coñecemento da estrutura dos textos descritivos permitirá producilos en calquera lingua; e o coñecemento das normas que ordenan as relacións entre xeracións, sexos, clases e grupos sociais nunha lingua, informa e sensibiliza sobre a necesidade de coñecer e respectar as normas que rexen a dimensión social do uso da lingua noutra comunidade lingüística.

Por outra banda, o tratamento integrado das linguas debe considerar o punto de partida diferente de cada unha delas. Xa que logo, non se pode esquecer a situación de minorización da lingua galega, que cómpre atender e dinamizar adecuadamente. Con esa finalidade, é preciso favorecer o uso e a aprendizaxe desta lingua de xeito que se impulse a súa normalización e se venzan as dificultades da súa menor presenza e repercusión social, motivadas en moitos casos por prexuízos que é necesario desmontar e superar. O alumnado galego debe rematar a súa escolarización co nivel de usuario competente nas dúas linguas oficiais, galego e castelán, o que implica a utilización adecuada e eficaz das dúas linguas nun amplo repertorio de situacións comunicativas, propias de diferentes ámbitos, cun grao crecente de formalidade e complexidade.

Finalmente, a situación de sociedade multilingüe e plural na que vivimos solicita un enfoque metodolóxico de carácter plurilingüe que potencie o desenvolvemento comunicativo do alumnado nas linguas que adquira ao longo da súa vida, con independencia da diferenza de fins e niveis de dominio con que as utilice. E que os faga conscientes da riqueza que supón ser unha persoa plurilingüe para o desenvolvemento cognitivo e social, e o éxito escolar. Isto implica un tratamento integrado das linguas que o alumnado está a aprender nas aulas. No caso das áreas de Lingua Castelá e Literatura e de Lingua Galega e Literatura, os currículos presentan contidos similares en gran medida, e unha distribución igualmente similar en cada un dos cursos que conforman a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato. Evidentemente, cada lingua ten as súas características propias, que requiren un tratamento e un traballo específicos, pero hai determinados aspectos do currículo que, pola afinidade ou similitude que presentan en ambas as áreas, precisan ben seren abordados de maneira parella, ben seren presentados só nunha lingua pero traballados e practicados en cada unha delas, e utilizar a mesma terminoloxía nas dúas linguas para non dificultar innecesariamente o proceso de aprendizaxe do alumnado. Por tanto, o profesorado implicado no proceso de ensino e aprendizaxe de Lingua Castelá e Literatura e de Lingua Galega e Literatura, en cada curso de ambas as etapas, deberá organizar o seu labor nun currículo integrado, que transcenda as linguas nas que un aprendiz sexa capaz de comunicarse. Isto supón recoñecer a existencia dunha competencia global para a comunicación lingüística e implica non só evitar a repetición de contidos nos aspectos comúns á aprendizaxe de calquera lingua, como son as estratexias de lectura ou o proceso de escritura, a tipoloxía textual ou a definición de termos lingüísticos; senón tamén, e especialmente, priorizar a realización de actividades comunicativas de produción e comprensión de textos orais e escritos, pois destas depende o desenvolvemento da competencia xeral en comunicación lingüística.

Ademais, nos centros docentes teñen presenza linguas estranxeiras que tamén se abordan na aula desde un enfoque comunicativo e intercultural, pois o coñecemento dos valores e as crenzas compartidas por grupos sociais doutros países resulta esencial para a comunicación nesta sociedade globalizada. Así, para o tratamento integrado de linguas é preciso que, igual que acontece non caso das dúas linguas cooficiais, haxa unha coordinación entre o profesorado destas e o de linguas estranxeiras, para evitar a repetición de contidos na liña das que se mencionaron para as linguas ambientais, e para unificar a terminoloxía. Non se pode esquecer que o achegamento do alumnado á lingua estranxeira se produce, na maior parte dos casos, partindo das linguas próximas, a materna e ambientais.

1.3 A APRENDIZAXE DAS LINGUAS CLÁSICAS NO CONTEXTO ESCOLAR.

Igualmente presentes nas aulas están as linguas clásicas, o latín e o grego, cuxo estudo a nivel fonético, morfosintáctico e léxico proporciona unha sólida base para o perfeccionamento no manexo doutras linguas. Desempeñan, pois, un papel

relevante como soporte lingüístico da maioría das linguas e para a comprensión do léxico culto que forma gran parte da terminoloxía científica e técnica actual nas linguas que o alumnado coñece ou estuda; sen esquecer o enriquecemento cultural que lle proporciona o coñecemento dos aspectos que se inclúen na civilización clásica, berce da Europa actual, como son, entre outros, a mitoloxía, a relixión ou as súas creacións literarias e artísticas, que tanta influencia tiveron en épocas posteriores e seguen a ter hoxe en día. Xa que logo, é esencial a incorporación das linguas clásicas ao currículo integrado das linguas, para reforzar a reflexión lingüística do noso alumnado e fortalecer o seu acceso á cultura literaria.

Resulta obvio que, para a posta en práctica destes currículos integrados e o logro dos obxectivos plurilingües e interculturais que se perseguen, o profesorado é un elemento determinante, xa que deberá potenciar unha metodoloxía adecuada para levar a cabo enfoques comunicativos e proxectos plurais e transversais, promover a reflexión metacomunicativa e metalingüística e o contraste entre linguas, ou asegurar accións coordinadas entre os departamentos lingüísticos para decidir, entre outros, desde que lingua abordar o estudo dos xéneros discursivos ou as estratexias e os procesos cognitivos que están na base das actividades lingüísticas. Todo isto coa finalidade de construír en cada centro docente a coherencia pedagóxica no ensino das linguas.

As materias cuxos currículos se desenvolven ao abeiro desta introdución, as linguas, teñen como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa do alumnado, entendida en todas as súas vertentes: pragmática, lingüística, sociolingüística e literaria. Así, achegan as ferramentas e os coñecementos necesarios para desenvolverse satisfactoria e eficazmente en calquera situación de comunicación da vida privada, social e profesional. Eses coñecementos, que articulan os procesos de comprensión e expresión oral por unha banda, e de comprensión e expresión escrita por outra, constitúen instrumentos esenciais para a aprendizaxe no ámbito educativo e, posteriormente, ao longo da vida.

A reflexión literaria, presente nun bloque de contidos nas linguas ambientais, o galego e o castelán, e nas linguas clásicas, a través da lectura, mediante a comprensión e interpretación de textos significativos favorece o coñecemento das posibilidades expresivas da lingua, desenvolve a capacidade crítica e creativa dos/das estudantes, dálles acceso á memoria, á creatividade, á imaxinación, á descuberta das outras persoas, ao coñecemento doutras épocas e culturas, e enfrónaos/as a situacións, sentimentos e emocións nunca experimentados, que enriquecen a súa visión do mundo e favorecen o coñecemento deles/as mesmos/as.

En definitiva, estas materias lingüísticas perseguen o obxectivo último de contribuír á formación de cidadáns e cidadás cunha competencia comunicativa que lles permita interactuar satisfactoriamente en todos os ámbitos que forman e van formar parte da súa vida. Isto esixe unha reflexión sobre os mecanismos de usos orais e escritos da súa propia lingua, e das outras linguas que estudan e coñecen, e a capacidade de interpretar e valorar o mundo, de formar as súas opinións, propias, claras e fundamentadas, e de gozar, a través da lectura crítica de obras literarias.

A materia de Grego na etapa de bacharelato ten como primeira finalidade introducir o alumnado no coñecemento básico da lingua grega antiga nos seus aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos, co obxecto de lle permitir acceder directamente a algúns dos textos orixinais máis importantes da tradición literaria helénica, a través dos cales chegou ata nós unha boa parte do denominado legado clásico. O estudo da lingua e a literatura grega serve, ademais, como instrumento idóneo para se iniciar nun coñecemento directo do pensamento e a cultura grega antiga, que constitúen a base da civilización occidental.

Por outra banda, a través do estudo das peculiaridades morfosintácticas do grego antigo é posible chegar a comprender máis profundamente conceptos lingüísticos que resultan esenciais para avanzar no coñecemento e o uso correcto, tanto da lingua propia como doutras lingua estudadas polo alumnado.

Partindo desta perspectiva, o estudo da materia organizouse en **bloques** que, con lixeiros matices, aparecen nos dous cursos. Estes bloques refírense tanto a cuestións lingüísticas como a temas culturais, tendo en conta que ambos os aspectos constitúen dúas facetas inseparables e complementarias para o estudo da civilización grega, sen as que non é posible apreciar na súa verdadeira dimensión a importancia do seu legado.

- O primeiro destes bloques parte da relación entre o **grego antigo e outras linguas da familia indoeuropea**, para analizar o papel que estas últimas tiveron na orixe e na formación de moitas das linguas que se falan na actualidade. Para a explicación deste feito, que tradicionalmente foi presentado como un dos principais argumentos para xustificar a importancia do estudo das linguas clásicas, cómpre partir do marco xeográfico en que se desenvolve a civilización grega, marco que resulta determinante na configuración do carácter dialectal da súa lingua. Ademais, estudárase a influencia dos acontecementos históricos na evolución e no desenvolvemento das linguas literarias e na posterior converxencia dos dialectos ata chegar a constituírse a koiné e o actual idioma grego. O alumnado que estuda grego clásico aprende grego moderno con notable facilidade, nomeadamente se se estudou mediante un método natural de aprendizaxe; é dicir, a metodoloxía das linguas modernas aplicada ao estudo das linguas clásicas, que cada vez máis profesorado utiliza nas súas aulas.
- Ao estudo dos **aspectos netamente lingüísticos** dedícanse tres bloques: o primeiro, previsto só para o primeiro curso, céntrase nalgúns elementos básicos da lingua e, moi especialmente, no procedemento de escritura, comezando por percorrer os sistemas coñecidos para analizar despois a orixe e a evolución do alfabeto grego e a súa pronuncia e transcripción ao abecedario latino; os outros dous niveis de descrición e explicación do sistema son a morfoloxía e a sintaxe, dúas realidades inseparables que conforman e integran xuntas o aspecto gramatical. Preténdese iniciar o alumnado no concepto de flexión, facendo especial fincapé na distinción entre o procedemento temático e o aтемático, estudando a estrutura interna das palabras e os elementos formais destas que serven para definir a súa relación con outras dentro da oración. A sintaxe, á súa vez, ocúpase de estudar as estruturas oracionais gregas e os elementos que definen as súas construcións máis características, introducindo progresivamente niveis de maior complexidade. O fin último vai ser **analizar e comprender os propios textos**, aos que se dedica outro dos bloques de contidos previstos nos dous cursos, sempre de dificultade progresiva e adaptados aos contidos que o alumnado manexa en cada momento.
- Pero como os textos non están carentes de contido, ou iso é o desexable, preténdese deste xeito facer fincapé na necesidade de estudar desde o primeiro momento a lingua no seu contexto real, como mecanismo de expresión intelectual e estética no que se exemplifican os contidos lingüísticos estudados. A lingua e a cultura constitúen dúas realidades inseparables e complementarias para afondar no coñecemento da civilización grega que, á fin e ao cabo, constitúe a cerna da nosa.
- Nos dous cursos dedicouse un bloque ao **estudo desta civilización**, co obxecto de identificar non só os fitos máis importantes da súa historia senón tamén os aspectos propios da súa organización política e social e da súa identidade cultural, visibles nos papeis familiares, nos traballos, nos avances científicos e técnicos, nas festas e os espectáculos e, sobre todo, nas manifestacións relixiosas. Dentro destas merece especial atención o estudo da mitoloxía, pois a súa influencia resulta decisiva para a configuración do imaxinario occidental. Preténdese tamén iniciar o alumnado no coñecemento dalgunhas das manifestacións artísticas máis significativas do mundo antigo, entre as que destacan, por unha banda, as relativas ás artes plásticas e máis

concretamente a escultura e a arquitectura, e, pola outra, ás literarias. Procurouse neste bloque establecer sempre unha valoración desde o punto de vista do mundo contemporáneo, unha comparación coa situación actual que enriqueza a nosa identidade.

- No derradeiro curso, o estudo da cultura grega oríentase principalmente ao coñecemento das **manifestacións literarias**, aproveitando os coñecementos da lingua xa adquiridos para introducir o alumnado no estudo da orixe e a evolución dos xéneros, mediante a lectura de fragmentos das obras orixinais, utilizándoas como instrumento para comprender as claves esenciais da sociedade en que viron a luz.
- Para rematar, dedícase un bloque ao estudo do **léxico**, entendendo que este resulta imprescindible para avanzar no coñecemento de calquera lingua. Dentro deste ámbito préstase especial atención á etimoloxía, non só porque esta serve para pór de manifesto o mantemento das raíces grecolatinas nas linguas modernas senón, ademais, porque contribúe a que o alumnado adquira unha mellor comprensión da súa propia lingua, axudándolle a precisar o significado de termos coñecidos ou a descubrir outros que non utilizara anteriormente, e incorporándoos así, pouco a pouco, ao seu vocabulario.

2. CONTRIBUCIÓN DA MATERIA AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

- A comunicación lingüística é a competencia clave que máis presenza terá na materia de Grego, xa que o estudo da lingua, da súa orixe e evolución, do seu funcionamento interno, do seu léxico e dos seus textos ha redundar sen dúbida nun maior coñecemento e dominio das linguas propias. Non obstante, deberase ter en conta tamén o tratamento das outras competencias.
- O labor de análise morfosintáctica e tradución non só constitúe por si mesmo un importante exercicio intelectual, senón que ao mesmo tempo estimula a memoria, a lóxica de pensamento e os hábitos de disciplina no estudo, mellorando o razoamento e impulsando a competencia clave de aprender a aprender.
- A competencia matemática e as competencias básicas en ciencia e tecnoloxía poden traballarse nos temas de cultura e civilización, e nas epígrafes referidas á localización xeográfica e temporal.
- A competencia dixital deberá estar presente en todo momento; a procura de información na rede, a súa selección crítica e a súa utilización, entendidas como un proceso guiado polo profesorado, deberán servírnos para programar traballos colaborativos e producir novos materiais, e póllos ao dispor da comunidade educativa.
- As competencias sociais e cívicas poden traballarse nomeadamente nos bloques referidos á civilización. A vida no mundo grego, na súa dimensión político-social ou relixiosa préstase sempre á valoración e á comparación co mundo actual, salientando semellanzas e diferenzas, e fomentando un xuízo crítico da realidade. Deste xeito, cobran nova forza conceptos como democracia, xustiza, igualdade, cidadanía e diversidade.
- A competencia en conciencia e expresión cultural, ademais de no estudo da literatura grega, está moi presente nos contidos referidos ás artes plásticas, ás festas e os espectáculos, e ás manifestacións relixiosas, entre as que tamén se contan os xogos deportivos. Coñecer e valorar todas estas manifestacións culturais artísticas, diferenciando xéneros e estilos, recoñecendo canons estéticos e estilos artísticos, lévanos a consideralas como parte do patrimonio dos pobos e a apreciar dun xeito especial aquelas que están dentro do noso

contorno, ben sexa nas páxinas dun libro ou ben nun museo ou nun depósito arqueolóxico.

- A competencia que traballa o sentido da iniciativa e o espírito emprendedor estará presente sobre todo no bloques de contidos non lingüísticos, para aproveitar a metodoloxía do traballo en grupo de xeito responsable e proactivo.

O estudo das linguas clásicas, e do grego en particular, constitúe un instrumento fundamental para favorecer o discurso e, por tanto, a estruturación do pensamento do alumnado, o desenvolvemento da lóxica lingüística e a disciplina mental que se manteñen no tempo aínda que se esquezan os contidos concretos.

Por último, cómpre lembrar que nesta nosa sociedade que vive por e para o utilitarismo e o inmediato será imprescindible facer unha reflexión sobre o valor do que é realmente importante para que o noso alumnado adopte unha visión crítica da sociedade que o rodea. Os coñecementos adquiridos nas aulas que nun principio poden parecer carentes de utilidade práctica resultan verdadeiramente importantes cando capacitan a persoa para adoptar criterios que lle permitan discernir entre o xusto e o inxusto, o relevante e o accesorio, entre o καλόν e o κακόν.

3. OBXECTIVOS

3.1. OBXECTIVOS XERAIS DA ETAPA. BACHARELATO

O bacharelato contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.

- m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
- o) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
- p) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
- q) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

3.2. OBXECTIVOS DA MATERIA. GREGO I

Obxectivos xerais

1. Iniciarse na comprensión, interpretación e tradución de textos de dificultade progresiva, utilizando para este fin o coñecemento dos elementos morfolóxicos, sintácticos e léxicos básicos da lingua grega.
2. Reflexionar sobre o léxico de orixe grega presente na linguaxe cotiá e na terminoloxía científica, identificando étimos, prefixos e sufixos gregos que axuden a unha mellor comprensión das linguas modernas.
3. Ler textos gregos tanto orixinais como adaptados ou traducidos, realizando unha lectura comprensiva e crítica, distinguindo as características principais e o xénero literario ao que pertencen
4. Coñecer, na medida que sexa posible, as máis importantes manifestacións culturais da Grecia antiga e recoñecer e valorar a súa contribución e continuidade ao longo da historia no mundo actual.
5. Utilizar de maneira crítica fontes de información variadas, obtendo delas datos relevantes para o coñecemento da lingua e a cultura estudadas.

Obxectivos específicos para GREGO I

A materia contribuirá a fomentar, desenrolar e perfeccionar no alumnado as capacidades enunciadas nos seguintes obxectivos:

1. Asimilar claramente os coñecementos básicos da fonética e da escritura gregas como cimentos da lingua, para poder ler e reproducir graficamente un texto grego.
2. Coñecer e utilizar os aspectos morfolóxicos e sintácticos básicos da lingua grega, alcanzando unha axeitada comprensión das estruturas lingüísticas básicas e iniciándose na tradución de frases, fragmentos e textos sinxelos.
3. Coñecer e manexar un vocabulario básico, clasificándoo segundo diversos criterios: paradigmas morfolóxicos, rendemento etimolóxico, grao de frecuencia nos textos, familias léxicas, etc.
4. Coñecer e aplicar correctamente os principios e regras básicas de transcripción-transliteración no paso de palabras gregas (cultismos, antropónimos, teónimos e topónimos) ás linguas galega e castelá.
5. Razoar e deducir o uso e significado de termos gregos nas linguas modernas de cultura, familiarizándose con importantes raíces gregas (étimos) do vocabulario técnico e científico.
6. Coñecer os principais morfemas (prefixos e sufixos) de orixe grega, xunto co seu significado e as súas diversas combinacións cos lexemas, para formar e recoñecer termos científicos, filosóficos e técnicos de diferentes campos semánticos (helenismos: cultismos, neoloxismos) mediante os procedementos de derivación e composición.

7. Reflexionar sobre as unidades lingüísticas e as estruturas gramaticais das linguas, familiarizándose con aqueles rasgos da lingua grega que axudan á comprensión e mellor coñecemento das modernas, en especial da/s súa/s propia/s.
8. Analizar, interpretar e traducir fragmentos de textos adaptados e en prosa con estruturas sintácticas sinxelas, aplicando de modo progresivo os coñecementos lingüísticos que se van adquirindo.
9. Ler e interpretar algúns textos en versión traducida, comprendendo a súa estrutura e o seu valor así como tamén o pensamento e a ideoloxía que neles se reflicten, cunha actitude crítica ante diversos aspectos do mundo grego e do mundo actual que plantexan.
10. Coñecer someramente os aspectos básicos da civilización grega (ámbito xeográfico, etapas e acontecementos histórico-políticos, vida pública e privada), establecendo posibles relacións de afinidade ou contraste co mundo actual.
11. Visión xeral doutros aspectos característicos da cultura grega, facendo especial énfase na mitoloxía, e a súa influencia en numerosos ámbitos artísticos e culturais tanto do propio mundo antigo como da nosa civilización occidental.
12. Apreciar os valores políticos, sociais, éticos, estéticos e culturais máis característicos da civilización grega antiga, e identificar a vinculación que teñen con ela as fontes de amplas parcelas do pensamento contemporáneo.
13. Definir e delimitar as aportacións culturais do mundo grego en temas relacionados directamente cos contidos doutras materias do currículo (linguas e literaturas, filosofía e ética, historia e xeografía, arte, música, relixión, etc.), integrando saberes e métodos.
14. Utilizar de maneira crítica fontes de información variadas, obtendo delas datos relevantes para o coñecemento da lingua e a cultura gregas.
15. Considerar e apreciar o coñecemento dunha lingua como o mellor medio para a comprensión da cultura do pobo que a utiliza, tendo en conta que a lingua grega é o principal vehículo dunha cultura e unha civilización que constitúen a orixe e fonte das occidentais, e que nos axuda a comprender mellor a nosa cultura e o noso modo de pensamento.

4. CONTIDOS

4.1. CONTIDOS POR BLOQUES

Bloque 1. Lingua grega

- B1.1. Marco xeográfico da lingua grega.
- B1.2. Familias lingüísticas. O indoeuropeo.
- B1.3. Historia da lingua grega: desde o micénico ata o grego moderno.
- B1.4. Variedades dialectais.

Bloque 2. Sistema de lingua grega: elementos básicos

- B2.1. Orixes da escritura. Sistemas de escritura.
- B2.2. Orixes e evolución do alfabeto grego.
- B2.3. Carácteres do alfabeto grego.
- B2.4. Clasificación dos fonemas: pronuncia.
- B2.5. Transcrición de termos dos caracteres gregos.
- B2.6. Signos diacríticos e de puntuación.

Bloque 3. Morfoloxía

- B3.1. O grego, lingua flexiva. Tipos de palabras: variables e invariables.
- B3.2. Formantes das palabras.
- B3.3. Concepto de declinación: declinacións gregas. Enunciado e paradigmas.
- B3.4. Flexión nominal e pronominal.
- B3.5. Sistema verbal grego. Verbos temáticos e aтемáticos.

- B3.6. Formas verbais persoais e non persoais.

Bloque 4. Sintaxe

- B4.1. Casos gregos.
- B4.2. Concordancia.
- B4.3. Elementos da oración.
- B4.4. Oración simple: oracións atributivas e predicativas.
- B4.5. Oracións compostas.
- B4.6. Construcións de infinitivo.
- B4.7. Construcións de participio.
- B4.8. Análise e tradución de frases e textos.

Bloque 5. Grecia: historia, cultura, arte e civilización

- B5.1. Períodos da historia de Grecia.
- B5.2. Organización política e social de Grecia.
- B5.3. A familia.
- B5.4. Traballo e lecer: oficios, ciencia e técnica. Festas e espectáculos.
- B5.5. Mitoloxía e relixión.

Bloque 6. Textos

- B6.1. Iniciación ás técnicas de tradución.
- B6.2. Iniciación ás técnicas de retroversión e comentario de textos.
- B6.3. Análise morfolóxica e sintáctica. Comparación de estruturas gregas coas da lingua propia.
- B6.4. Lectura comprensiva de textos traducidos.
- B6.5. Lectura comparada e comentario de textos en lingua grega e na lingua propia.
- B6.6. Produción de textos propios breves en lingua grega.

Bloque 7. Léxico

- B7.1. Vocabulario básico grego: léxico de uso frecuente e principais prefixos e sufixos.
- B7.2. Descomposición de palabras nos seus formantes.
- B7.3. Helenismos máis frecuentes do vocabulario común e do léxico especializado, e o seu mantemento: termos patrimoniais, cultismos e neoloxismos.
- B7.4. Identificación de lexemas, sufixos e prefixos helénicos usados na lingua propia.
- B7.5. Familias etimolóxicas e semánticas.

4.2. CONTIDOS MÍNIMOS

- Orixes da lingua grega.
- O alfabeto grego e os signos de puntuación.
- O concepto de flexión. A flexión nominal e pronominal.
- A flexión verbal. Verbos temáticos e verbo εἶμι
- Usos máis frecuentes dos casos.
- As preposicións e conxuncións máis frecuentes.
- A concordancia.
- Morfosintaxe do infinitivo e do participio.
- Oracións coordinadas.
- Oracións subordinadas de relativo.
- Tradución e análise morfosintáctica de textos breves sinxelos en grego.
- Vocabulario máis frecuente nos textos traducidos.
- Raíces, prefixos e sufixos gregos presentes en galego e castelá.

- Principais feitos da historia de Grecia e os seus principais protagonistas.
- Mitoloxía e relixión. Principais deuses e mitos.
- Vida cotiá e privada: economía e traballo; urbanismo e vivenda; traballo e lecer; educación; muller e matrimonio; xornada diaria.

5. TEMPORALIZACIÓN

1º TRIMESTRE

- 1) B1.1. Marco xeográfico da lingua grega. (1 SESIÓN)
- 2) B1.2. Familias lingüísticas. O indoeuropeo. B1.3. Historia da lingua grega: desde o micénico ata o grego moderno. B1.4. Variedades dialectais. (3 SESIÓN)
- 3) B2.1. Orixes da escritura. Sistemas de escritura.
- 4) B2.2. Orixes e evolución do alfabeto grego. B2.3. Caracteres do alfabeto grego. (6 SESIÓNS)
- 5) B2.4. Clasificación dos fonemas: pronuncia. B2.5. Transcrición de termos dos caracteres gregos. B2.6. Signos diacríticos e de puntuación. (6 SESIÓNS)
- 6) B3.1. O grego, lingua flexiva. Tipos de palabras: variables e invariables. B3.2. Formantes das palabras. (4 SESIÓNS)
- 7) B3.3. Concepto de declinación: declinacións gregas. Enunciado e paradigmas. (2 SESIÓNS)
- 8) B3.4. Flexión nominal: Substantivos. (8 SESIÓNS)
- 9) B3.5. Sistema verbal grego. Verbos temáticos e atemáticos. Tema de presente e futuro dos verbos puros. Verbo εἶμι(8 SESIÓNS)
- 10) B4.1. Casos gregos. (2 SESIÓNS)
- 11) B4.2. Concordancia. (2 SESIÓNS)
- 12) B4.3. Elementos da oración. (2 SESIÓNS)
- 13) B4.4. Oración simple: oracións atributivas e predicativas. (2 SESIÓNS)
- 14) B4.8. Análise e tradución de frases e textos. (15 SESIÓNS)
- 15) B5.1. Períodos da historia de Grecia. (2 SESIÓNS)
- 16) B6.1. Iniciación ás técnicas de tradución. (2 SESIÓNS)

2º TRIMESTRE

- 1) B3.4. Flexión Nominal: adxectivos. (4 SESIÓNS)
- 2) B3.5. Sistema verbal grego. Verbos temáticos e atemáticos. Tema de aoristo e perfecto dos verbos puros (8 SESIÓNS)
- 3) B4.8. Análise e tradución de frases e textos. (15 SESIÓNS)
- 4) B5.2. Organización política e social de Grecia. (2 SESIÓNS)
- 5) B5.3. A familia. (3 SESIÓNS)
- 6) B6.1. Iniciación ás técnicas de tradución. (2 SESIÓNS)
- 7) B6.2. Iniciación ás técnicas de retroversión e comentario de textos. (2 SESIÓNS)
- 8) B6.3. Análise morfolóxica e sintáctica. Comparación de estruturas gregas coas da lingua propia (TODAS)
- 9) B6.4. Lectura comprensiva de textos traducidos. (TODAS)
- 10) B6.5. Lectura comparada e comentario de textos en lingua grega e na lingua propia. (4 SESIÓNS)
- 11) B6.6. Producción de textos propios breves en lingua grega. (2 SESIÓNS)
- 12) B7.1. Vocabulario básico grego: léxico de uso frecuente e principais prefixos e sufixos. (2 SESIÓNS)
- 13) B7.2. Descomposición de palabras nos seus formantes. (2 SESIÓNS)

3º TRIMESTRE

- 1) B3.4. Flexión nominal: pronomes. (8 SESIÓNS)

- 2) B3.6. Formas non persoais. (2 SESIÓNS)
- 3) B4.5. Oracións compostas. (3 SESIÓNS)
- 4) B4.6. Construcións de infinitivo. (4 SESIÓNS)
- 5) B4.7. Construcións de participio. (4 SESIÓNS)
- 6) B4.8. Análise e tradución de frases e textos. (10 SESIÓNS)
- 7) B5.4. Traballo e lecer: oficios, ciencia e técnica. Festas e espectáculos. (2 SESIÓNS)
- 8) B5.5. Mitoloxía e relixión. (4 SESIÓNS)
- 9) B6.1. Iniciación ás técnicas de tradución. (2 SESIÓNS)
- 10) B6.2. Iniciación ás técnicas de retroversión e comentario de textos. (2 SESIÓNS)
- 11) B6.3. Análise morfolóxica e sintáctica. Comparación de estruturas gregas coas da lingua propia (TODAS)
- 12) B7.3. Helenismos máis frecuentes do vocabulario común e do léxico especializado, e o seu mantemento: termos patrimoniais, cultismos e neoloxismos. (2 SESIÓNS)
- 13) B7.4. Identificación de lexemas, sufixos e prefixos helénicos usados na lingua propia.
- 14) B7.5. Familias etimolóxicas e semánticas. (2 SESIÓNS)

6. CRITERIOS DE AVALIACIÓN.

Bloque 1. Lingua Grega

- B1.1. Coñecer e localizar en mapas o marco xeográfico da lingua grega.
- B1.2. Explicar a orixe da lingua grega a partir do indoeuropeo e coñecer os principais grupos lingüísticos que compoñen a familia das linguas indoeuropeas.
- B1.3. Entender o concepto de familia lingüística e de indoeuropeo.
- B1.4. Identificar o indoeuropeo como a lingua nai da maioría das linguas faladas en Europa hoxe en día.
- B1.5. Coñecer as etapas da historia da lingua grega.
- B1.6. Identificar exemplos de escritura micénica e alfabética.
- B1.7. Recoñecer a evolución da lingua grega ata chegar ao momento actual.
- B1.8. Recoñecer a división dialectal da lingua grega e identificar a súa expansión xeográfica.

Bloque 2. Sistema de lingua grega: elementos básicos

- B2.1. Coñecer diferentes sistemas de escritura e distinguilos do alfabeto.
- B2.2. Coñecer a orixe do alfabeto grego, a súa influencia e a súa relación con outros sistemas de escritura usados na actualidade.
- B2.3. Coñecer os caracteres do alfabeto grego na súa forma minúscula e maiúscula, escribilos e lelos coa pronuncia correcta.
- B2.4. Recoñecer o cadro clasificatorio dos fonemas da lingua grega xunto coa súa pronuncia.
- B2.5. Coñecer e aplicar as normas de transcripción para transcribir termos gregos ao abecedario galego e castelán.
- B2.6. Coñecer os acentos, espíritos e demais signos diacríticos e de puntuación, o seu valor e a súa colocación.

Bloque 3. Morfoloxía

- B3.1. Coñecer o concepto de flexión lingüística.
- B3.2. Distinguir e clasificar as categorías de palabras a partir do seu enunciado.
- B3.3. Coñecer, identificar e distinguir os formantes das palabras.
- B3.4. Comprender o concepto de declinación/flexión.
- B3.5. Coñecer as declinacións, encadrar as palabras dentro da súa declinación, declinalas correctamente, e analizar e traducir formas nominais e pronominais.

- B3.6. Conxugar correctamente as formas verbais estudadas, analízalas morfoloxicamente e tradúcilas.
- B3.7. Diferenciar entre formas persoais e non persoais do verbo e recoñecer as categorías gramaticais presentes en cada unha delas.

Bloque 4. Sintaxe

- B4.1. Coñecer e analizar as funcións das palabras na oración.
- B4.2. Coñecer e identificar os nomes dos casos gregos e as súas funcións na oración, e saber traducir adecuadamente os casos á lingua materna.
- B4.3. Coñecer o concepto de concordancia tanto nominal (caso, xénero e número) como verbal (número e persoa).
- B4.4. Recoñecer os elementos da oración: suxeito, predicado, atributo, complementos, etc.
- B4.5. Recoñecer e clasificar os tipos de oración simple.
- B4.6. Distinguir as oracións simples das compostas.
- B4.7. Coñecer as funcións das formas de infinitivo nas oracións.
- B4.8. Identificar as construcións de infinitivo concertado e non concertado.
- B4.9. Coñecer as funcións das formas de participio nas oracións.
- B4.10. Identificar as construcións de participio concertado e non concertado.
- B4.11. Coñecer, comprender e utilizar os elementos morfolóxicos da lingua grega, e iniciarse na interpretación e na tradución de textos de dificultade progresiva.
- B4.12. Identificar e relacionar elementos sintácticos da lingua grega que permitan a análise e a tradución de textos sinxelos.

Bloque 5. Grecia: historia, cultura, arte e civilización

- B5.2. Coñecer e comparar as principais formas de organización política e social da antiga Grecia.
- B5.3. Coñecer a composición da familia e os papeis asignados aos seus membros.
- B5.4. Identificar as principais formas de traballo e de lecer da antigüidade.
- B5.5. Coñecer os principais deuses da mitoloxía.
- B5.6. Coñecer os deuses, os mitos e os heroes gregos, e establecer semellanzas e diferenzas entre os mitos e os heroes antigos e os actuais.
- B5.7. Coñecer e comparar as características da relixiosidade e relixión grega coas actuais.
- B5.8. Relacionar e establecer semellanzas e diferenzas entre as manifestacións deportivas da Grecia clásica e as actuais.

Bloque 6. Textos

- B6.1. Coñecer e aplicar os coñecementos fonolóxicos, morfolóxicos, sintácticos e léxicos da lingua grega para a interpretación e a tradución coherente de frases ou textos de dificultade progresiva.
- B6.2. Utilizar con corrección manuais e dicionarios, e recoñecer e analizar toda a información que proporcionan.
- B6.3. Coñecer e aplicar os coñecementos adquiridos para a retroversión de frases ou textos de dificultade progresiva.
- B6.4. Comentar desde o punto de vista lingüístico e literario os textos propostos.
- B6.5. Comparar as estruturas gregas coas da lingua propia, e establecer semellanzas e diferenzas.
- B6.6. Realizar, a través dunha lectura comprensiva, análise e comentario do contido e da estrutura de textos gregos orixinais, adaptados ou traducidos.
- B6.7. Realizar pequenos coloquios en grego con frases sinxelas e de dificultade progresiva.
- B6.8. Redactar pequenos textos en lingua grega de produción propia.

Bloque 7. Léxico

- B7.1. Coñecer, identificar e traducir o léxico grego: as palabras de maior frecuencia e os principais prefixos e sufixos.
- B7.2. Descompor unha palabra nos seus formantes, e coñecer o seu significado en grego para aumentar o caudal léxico e o coñecemento da lingua propia.
- B7.3. Recoñecer os helenismos máis frecuentes do vocabulario común e remontalos aos étimos gregos orixinais.
- B7.4. Identificar e coñecer os elementos léxicos e os procedementos de formación do léxico grego (derivación e composición) para entender mellor os procedementos de formación de palabras nas linguas actuais.
- B7.5. Relacionar palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.

7. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

Bloque 1. Lingua grega

- GR1B1.1.1. Localiza nun mapa o marco xeográfico en que ten lugar o nacemento da lingua grega e a súa expansión.
- GR1B1.2.1. Explica a orixe da lingua grega e a relación coas outras linguas da familia indoeuropea.
- GR1B1.2.2. Enumera e localiza nun mapa as principais ramas da familia das linguas indoeuropeas.
- GR1B1.3.1. Explica o concepto de familia lingüística.
- GR1B1.3.2. Define o concepto de indoeuropeo e explica o proceso de creación do termo.
- GR1B1.4.1. Establece a filiación das linguas de Europa delimitando nun mapa a zona de orixe e zonas de expansión.
- GR1B1.5.1. Coñece as etapas da evolución da lingua grega, desde o micénico ata o grego moderno.
- GR1B1.6.1. Identifica a escritura Lineal B como un silabario, e a evolución dos caracteres do alfabeto.
- GR1B1.7.1. Coñece a pronuncia da lingua grega moderna e utiliza algunhas palabras e expresións básicas.
- GR1B1.8.1. Sitúa nun mapa as diversas variedades dialectais da lingua grega.

Bloque 2. Sistema de lingua grega: elementos básicos

- GR1B2.1.1. Recoñece diferentes tipos de escritura segundo a súa orixe e tipoloxía e describindo os trazos que distinguen a uns doutros.
- GR1B2.2.1. Explica a orixe do alfabeto grego e describe a evolución dos seus signos a partir da adaptación dos signos do alfabeto fenicio.
- GR1B2.2.2. Explica a orixe e a evolución dos sistemas de escritura de diferentes linguas, partindo do alfabeto grego, e sinala as adaptacións que se producen en cada unha delas.
- GR1B2.3.1. Identifica e nomea correctamente os caracteres que forman o alfabeto grego, na súa forma minúscula e maiúscula, e escríbeos e leos correctamente.
- GR1B2.4.1. Sitúa todos os fonemas da lingua grega no cadro clasificatorio dos fonemas e sabe describilos desde o punto e o modo de articulación.
- GR1B2.5.1. Coñece as normas de transcrición e aplícaaas con corrección na transcrición de termos gregos ao galego e ao castelán.
- GR1B2.6.1. Coñece o valor e colocación dos acentos, espíritos e demais signos diacríticos e de puntuación.

Bloque 3. Morfoloxía

- GR1B3.1.1. Distingue unha lingua flexiva doutra non flexiva.

- GR1B3.2.1. Distingue palabras variables e invariables, explica as características que permiten identificalas e define criterios para clasificalas.
- GR1B3.3.1. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, sinalando e diferenciando lexemas e afixos, e buscando exemplos doutros termos nos que estean presentes.
- GR1B3.4.1. Enuncia correctamente diversos tipos de palabras en grego, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándooos segundo a súa categoría e declinación.
- GR1B3.5.1. Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.
- GR1B3.5.2. Analiza desde o punto de vista morfolóxico substantivos, adxectivos, determinantes e sintagmas de concordancia, e tradúceos correctamente ao galego e/ou ao castelán.
- GR1B3.6.1. Declina e/ou conxuga correctamente palabras propostas segundo a súa categoría, e explica e ilustra con exemplos as características que diferencian os conceptos de conxugación e declinación.
- GR1B3.6.2. Clasifica verbos segundo o seu tema, e describe os trazos polos que se recoñecen os modelos de flexión verbal.
- GR1B3.6.3. Explica o uso dos temas verbais gregos e identifica correctamente as formas derivadas de cada un deles.
- GR1B3.6.4. Conxuga os tempos verbais en voz activa e medio pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.
- GR1B3.6.5. Analiza morfoloxicamente e traduce ao galego e/ou ao castelán diferentes formas verbais gregas, e compara o seu uso en ambas as linguas.
- GR1B3.6.6. Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal.
- GR1B3.7.1. Distingue formas persoais e non persoais dos verbos, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para as clasificar.

Bloque 4. Sintaxe

- GR1B4.1.1. Analiza morfolóxica e sintacticamente frases e textos sinxelos identificando correctamente as categorías gramaticais ás que pertencen as diferentes palabras e explicando as funcións que realizan no contexto.
- GR1B4.2.1. Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal grega, explica as súas funcións dentro da oración e ilustra con exemplos a forma adecuada de traducilos.
- GR1B4.3.1. Coñece e aplica a concordancia entre nomes e determinantes nominais, así como entre verbos e suxeitos.
- GR1B4.4.1. Analiza correctamente casos e funcións para poder recoñecer cada elemento da oración.
- GR1B4.5.1. Compara e clasifica diferentes tipos de oracións simples, e identifica e explica en cada caso as súas características.
- GR1B4.6.1. Compara e clasifica diferentes tipos de oracións compostas, diferéncias con precisión das oracións simples e explica en cada caso as súas características.
- GR1B4.7.1. Identifica as funcións das formas de infinitivo dentro da oración, comparando exemplos do seu uso.
- GR1B4.8.1. Recoñece, analiza e traduce correctamente as construcións de infinitivo concertado e non concertado, relacionándooas con construcións análogas noutras linguas que coñece.
- GR1B4.9.1. Identifica as funcións das formas de participio dentro da oración, comparando exemplos do seu uso.

- GR1B4.10.1. Recoñece, analiza e traduce correctamente as construcións de participio concertado e non concertado, relacionándoas con construcións análogas noutras linguas que coñece.
- GR1B4.11.1. Identifica e relaciona elementos morfolóxicos da lingua grega para realizar a análise e a tradución de textos sinxelos.
- GR1B4.12.1. Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua grega, relacionándoos para traducilos cos seus equivalentes en galego e/ou en castelán.

Bloque 5. Grecia: historia, cultura, arte e civilización

- GR1B5.1.1. Describe o marco histórico no que xorde e se desenvolve a civilización grega, sinalando distintos períodos dentro del e identificando en cada un as conexións máis importantes con outras civilizacións.
- GR1B5.1.2. Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos relevantes, consultando ou non fontes de información.
- GR1B5.1.3. Distingue as etapas da historia de Grecia, explicando os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.
- GR1B5.1.4. Sabe enmarcar determinados feitos históricos na civilización e no período histórico correspondente, pondoos en contexto e relacionándoos con outras circunstancias contemporáneas.
- GR1B5.2.1. Describe os principais sistemas políticos da antiga Grecia e compáraos entre eles, establecendo semellanzas e diferenzas, e cos actuais.
- GR1B5.2.2. Describe a organización da sociedade grega, explica as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha, relaciona estes aspectos cos valores cívicos da época e compáraos cos actuais.
- GR1B5.3.1. Identifica e explica os papeis que desempeña dentro da familia cada un dos seus membros, analizando a través deles estereotipos culturais da época e comparándoos cos actuais.
- GR1B5.4.1. Identifica e describe formas de traballo e relacións cos coñecementos científicos e técnicos da época, explicando a súa influencia no progreso da cultura occidental.
- GR1B5.4.2. Describe as principais formas de lecer da sociedade grega e analiza a súa finalidade, os grupos aos que van dirixidas e a súa función no desenvolvemento da identidade social.
- GR1B5.5.1. Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina, e sinalar os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia.
- GR1B5.6.1. Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes, e explica os principais aspectos que os diferencian.
- GR1B5.6.2. Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura, analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as semellanzas e as principais diferenzas entre ambos os tratamentos, asociándoos a outras características culturais propias de cada época.
- GR1B5.6.3. Recoñece referencias mitolóxicas directas ou indirectas en diferentes manifestacións artísticas, e describe, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina.
- GR1B5.7.1. Enumera e explica as principais características da relixión grega, pondoas en relación con outros aspectos básicos da cultura helénica e establecendo comparacións con manifestacións relixiosas propias doutras culturas.
- GR1B5.8.1. Describe e analiza os aspectos relixiosos e culturais que sustentan os certames deportivos da antiga Grecia e a presenza ou ausencia destes nos seus correlatos actuais.

Bloque 6. Textos

- GR1B6.1.1. Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos de dificultade graduada para efectuar correctamente a súa tradución.
- GR1B6.2.1. Utiliza correctamente o dicionario para localizar o significado de palabras que entrañen dificultade, identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.
- GR1B6.2.2. Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global.
- GR1B6.3.1. Traduce do grego ao galego e/ou ao castelán frases e textos sinxelos.
- GR1B6.4.1. Utiliza os coñecementos adquiridos para facer comentarios dos textos.
- GR1B6.5.1. Compara estruturas gregas coas da lingua propia, e establece semellanzas e diferenzas.
- GR1B6.6.1. Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos, localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.
- GR1B6.7.1. Mantén un sinxelo diálogo en grego sobre a base dun tema previamente acordado.
- GR1B6.8.1. Redacta frases sinxelas ou pequenos textos en grego sobre un tema proposto.

Bloque 7. Léxico

- GR1B7.1.1. Deduce o significado de palabras gregas non estudadas a partir de palabras da súa propia lingua ou do contexto.
- GR1B7.1.2. Identifica e explica as palabras de maior frecuencia e os principais prefixos e sufixos, e tradúceos á propia lingua.
- GR1B7.1.3. Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, sinala e diferencia lexemas e afixos, e procura exemplos doutros termos nos que estean presentes.
- GR1B7.2.1. Descompón os formantes das palabras e recoñece o significado dos elementos de orixe grega.
- GR1B7.3.1. Identifica os helenismos máis frecuentes do vocabulario común e explica o seu significado remitíndose aos étimos gregos orixinais.
- GR1B7.3.2. Identifica a etimoloxía e coñece o significado das palabras de léxico común da lingua propia.
- GR1B7.5.1. Relaciona distintas palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.

8. CONCRECCÍONS PARA OS ESTANDARES DE APRENDIZAXE

- 1) Competencias clave. Relación dos estándares de aprendizaxe avaliábeis da materia que forman parte dos perfís competenciais.
- 2) Temporalización.
- 3) Procedementos e instrumentos de avaliación.
- 4) Grao mínimo de consecución para superar a materia.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE	TEMPORALIZACIÓN	PROCEDEMENTOS/ INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	GRAO MÍNIMO Est. suliñado *
BLOQUE 1. LINGUA GREGA				
▪ GR1B1.1.1. <u>Localiza nun mapa o marco xeográfico en que ten lugar o nacemento da lingua grega</u> e a súa expansión.	▪ CD ▪ CSC	▪ 1ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B1.2.1. <u>Explica a orixe da lingua grega e a relación</u>	▪ CAA	▪ 1ºT	▪ PO/PE/PP	

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE	TEMPORALIZACIÓN	PROCEDEMENTOS/ INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	GRAO MÍNIMO Est. suliñado *
<u>coas outras linguas da familia indoeuropea.</u>	▪ CCEC		▪ RE	
▪ GR1B1.2.2. <u>Enumera e localiza nun mapa as principais ramas da familia das linguas indoeuropeas.</u>	▪ CD ▪ CCL	▪ 1ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B1.3.1. <u>Explica o concepto de familia lingüística.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT	▪ PO/PE	
▪ GR1B1.3.2. <u>Define o concepto de indoeuropeo e explica o proceso de creación do termo.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT	▪ PO/PE	
▪ GR1B1.4.1. <u>Establece a filiación das linguas de Europa delimitando nun mapa a zona de orixe e zonas de expansión.</u>	▪ CD ▪ CCL	▪ 1ºT	▪ PO/PE ▪ RE	
▪ GR1B1.5.1. <u>Coñece as etapas da evolución da lingua grega, desde o micénico ata o grego moderno.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT	▪ PO/PE ▪ RE	
▪ GR1B1.6.1. <u>Identifica a escritura Lineal B como un silabario, e a evolución dos caracteres do alfabeto.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT	▪ PO/PE ▪ RE	
▪ GR1B1.7.1. <u>Coñece a pronuncia da lingua grega moderna e utiliza algunhas palabras e expresións básicas.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT	▪ PO/PE ▪ RE	
▪ GR1B1.8.1. <u>Sitúa nun mapa as diversas variedades dialectais da lingua grega.</u>	▪ CCL ▪ CSC	▪ 1ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
BLOQUE 2. SISTEMA DE LINGUA GREGA: ELEMENTOS BÁSICOS				
▪ GR1B2.1.1. <u>Recoñece diferentes tipos de escritura segundo a súa orixe e tipoloxía e describindo os trazos que distinguen a uns doutros.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT	▪ PO/PE ▪ RE	
▪ GR1B2.2.1. <u>Explica a orixe do alfabeto grego e describe a evolución dos seus signos a partir da adaptación dos signos do alfabeto fenicio.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT	▪ PO/PE ▪ RE	
▪ GR1B2.2.2. <u>Explica a orixe e a evolución dos sistemas de escritura de diferentes linguas, partindo do alfabeto grego, e sinala as adaptacións que se producen en cada unha delas.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT	▪ PO/P	
▪ GR1B2.3.1. <u>Identifica e nomea correctamente os caracteres que forman o alfabeto grego, na súa forma minúscula e maiúscula, e escríbeos e leos correctamente.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B2.4.1. <u>Sitúa todos os fonemas da lingua grega no cadro clasificatorio dos fonemas e sabe describilos desde o punto e o modo de articulación.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B2.5.1. <u>Coñece as normas de transcrición e aplícaa con corrección na transcrición de termos gregos ao galego e ao castelán.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B2.6.1. <u>Coñece o valor e colocación dos acentos, espíritos e demais signos diacríticos e de puntuación.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
BLOQUE 3. MORFOLOXÍA				

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE	TEMPORALIZACIÓN	PROCEDEMENTOS/ INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	GRAO MÍNIMO Est. suliñado *
▪ GR1B3.1.1. <u>Distingue unha lingua flexiva doutra non flexiva.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B3.2.1. <u>Distingue palabras variables e invariables, explica as características que permiten identificalas e define criterios para clasificalas.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B3.3.1. <u>Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, sinalando e diferenciando lexemas e afixos, e buscando exemplos doutros termos nos que estean presentes.</u>	▪ CCL ▪ CAA	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B3.4.1. <u>Enuncia correctamente diversos tipos de palabras en grego, distinguíndoos a partir do seu enunciado e clasificándoos segundo a súa categoría e declinación.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B3.5.1. <u>Declina palabras e sintagmas en concordancia, aplicando correctamente para cada palabra o paradigma de flexión correspondente.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B3.5.2. <u>Analiza desde o punto de vista morfolóxico substantivos, adxectivos, determinantes e sintagmas de concordancia, e tradúceos correctamente ao galego e/ou ao castelán.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T	
▪ GR1B3.6.1. <u>Declina e/ou conxuga correctamente palabras propostas segundo a súa categoría, e explica e ilustra con exemplos as características que diferencian os conceptos de conxugación e declinación.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B3.6.2. <u>Clasifica verbos segundo o seu tema, e describe os trazos polos que se recoñecen os modelos de flexión verbal.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B3.6.3. <u>Explica o uso dos temas verbais gregos e identifica correctamente as formas derivadas de cada un deles.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B3.6.4. <u>Conxuga os tempos verbais en voz activa e medio pasiva, aplicando correctamente os paradigmas correspondentes.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B3.6.5. <u>Analiza morfoloxicamente e traduce ao galego e/ou ao castelán diferentes formas verbais gregas, e compara o seu uso en ambas as linguas.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T	
▪ GR1B3.6.6. <u>Cambia de voz as formas verbais identificando e manexando con seguridade os formantes que expresan este accidente verbal.</u>	▪ CCL	▪ 3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B3.7.1. <u>Distingue formas persoais e non persoais dos verbos, explica os trazos que permiten identificalas e define criterios para as clasificar.</u>	▪ CCL	▪ 3ºT	▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T	
BLOQUE 4. SINTAXE				
▪ GR1B4.1.1. <u>Analiza morfolóxica e sintacticamente frases e textos sinxelos identificando correctamente as categorías gramaticais ás que pertencen as diferentes palabras e explicando as funcións que realizan no contexto.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T	

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE	TEMPORALIZACIÓN	PROCEDEMENTOS/ INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	GRAO MÍNIMO Est. suliñado *
▪ GR1B4.2.1. <u>Enumera correctamente os nomes dos casos que existen na flexión nominal grega, explica as súas funcións dentro da oración e ilustra con exemplos a forma adecuada de traducilos.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	
▪ GR1B4.3.1. <u>Coñece e aplica a concordancia entre nomes e determinantes nominais, así como entre verbos e suxeitos.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T	
▪ GR1B4.4.1. <u>Analiza correctamente casos e funcións para poder recoñecer cada elemento da oración.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T	
▪ GR1B4.5.1. <u>Compara e clasifica diferentes tipos de oracións simples, e identifica e explica en cada caso as súas características.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T	
▪ GR1B4.6.1. <u>Compara e clasifica diferentes tipos de oracións compostas, diferéncias con precisión das oracións simples e explica en cada caso as súas características.</u>	▪ CCL	▪ 2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T	
▪ GR1B4.7.1. <u>Identifica as funcións das formas de infinitivo dentro da oración, comparando exemplos do seu uso.</u>	▪ CCL	▪ 3ºT	▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T	
▪ GR1B4.8.1. <u>Recoñece, analiza e traduce correctamente as construcións de infinitivo concertado e non concertado, relacionándoas con construcións análogas noutras linguas que coñece.</u>	▪ CCL	▪ 3ºT	▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T	
▪ GR1B4.9.1. <u>Identifica as funcións das formas de participio dentro da oración, comparando exemplos do seu uso.</u>	▪ CCL	▪ 3ºT	▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T	
▪ GR1B4.10.1. <u>Recoñece, analiza e traduce correctamente as construcións de participio concertado e non concertado, relacionándoas con construcións análogas noutras linguas que coñece.</u>	▪ CCL	▪ 3ºT	▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T	
▪ GR1B4.11.1. <u>Identifica e relaciona elementos morfolóxicos da lingua grega para realizar a análise e a tradución de textos sinxelos.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T	
▪ GR1B4.12.1. <u>Identifica na análise de frases e textos de dificultade graduada elementos sintácticos propios da lingua grega, relacionándoos para traducilos cos seus equivalentes en galego e/ou en castelán.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T	
BLOQUE 5. GRECIA: HISTORIA, CULTURA, ARTE E CIVILIZACIÓN				
▪ GR1B5.1.1. <u>Describe o marco histórico no que xorde e se desenvolve a civilización grega, sinalando distintos períodos dentro del e identificando en cada un as conexións máis importantes con outras civilizacións.</u>	▪ CD ▪ CSC ▪ CCEC	▪ 1ºT	▪ PE ▪ C/TI ▪ TG/EO/LV	
▪ GR1B5.1.2. <u>Pode elaborar eixes cronolóxicos nos que se representan fitos históricos relevantes, consultando ou non fontes de información.</u>	▪ CD ▪ CMCCT	▪ 1ºT	▪ PE ▪ C/TI ▪ TG/EO/LV	
▪ GR1B5.1.3. <u>Distingue as etapas da historia de Grecia, explicando os seus trazos esenciais e as circunstancias que interveñen no paso de unhas a outras.</u>	▪ CCEC	▪ 1ºT	▪ PE ▪ C/TI	

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE	TEMPORALIZACIÓN	PROCEDEMENTOS/ INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	GRAO MÍNIMO Est. suliñado *
			▪ TG/EO/LV	
▪ GR1B5.1.4. <u>Sabe enmarcar determinados feitos históricos na civilización e no período histórico correspondente</u> , pónndoos en contexto e relacionándoos con outras circunstancias contemporáneas.	▪ CCEC	▪ 1ºT	▪ PE ▪ C/TI ▪ TG/EO/LV	
▪ GR1B5.2.1. <u>Describe os principais sistemas políticos da antiga Grecia</u> e compáraos entre eles, establecendo semellanzas e diferenzas, e cos actuais.	▪ CSC	▪ 2ºT	▪ PE ▪ C/TI ▪ TG/EO/LV	
▪ GR1B5.2.2. <u>Describe a organización da sociedade grega</u> , explica as características das clases sociais e os <u>papeis asignados a cada unha</u> , relaciona estes aspectos cos valores cívicos da época e compáraos cos actuais.	▪ CSC	▪ 2ºT	▪ PE ▪ C/TI ▪ TG/EO/LV	
▪ GR1B5.3.1. <u>Identifica e explica os papeis que desempeña dentro da familia cada un dos seus membros</u> , analizando a través deles estereotipos culturais da época e comparándoos cos actuais.	▪ CSC	▪ 2ºT	▪ PE ▪ C/TI ▪ TG/EO/LV	
▪ GR1B5.4.1. <u>Identifica e describe formas de traballo e relaciónas cos coñecementos científicos e técnicos da época</u> , explicando a súa influencia no progreso da cultura occidental.	▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CSIEE	▪ 2ºT	▪ PE ▪ C/TI ▪ TG/EO/LV	
▪ GR1B5.4.2. <u>Describe as principais formas de lecer da sociedade grega</u> e analiza a súa finalidade, os grupos aos que van dirixidas e a súa función no desenvolvemento da identidade social.	▪ CSC	▪ 3ºT	▪ PE ▪ C/TI ▪ TG/EO/LV	
▪ GR1B5.5.1. <u>Pode nomear coa súa denominación grega e latina os principais deuses e heroes da mitoloxía grecolatina</u> , e sinalar os trazos que os caracterizan, os seus atributos e o seu ámbito de influencia.	▪ CCL ▪ CCEC	▪ 3ºT	▪ PE ▪ C/TI ▪ TG/EO/LV	
▪ GR1B5.6.1. <u>Identifica dentro do imaxinario mítico deuses, semideuses e heroes</u> , e explica os principais aspectos que os diferencian.	▪ CCEC	▪ 3ºT	▪ PE ▪ C/TI ▪ TG/EO/LV	
▪ GR1B5.6.2. <u>Recoñece e ilustra con exemplos o mantemento do mítico e da figura do heroe na nosa cultura</u> , analizando a influencia da tradición clásica neste fenómeno e sinalando as semellanzas e as principais diferenzas entre ambos os tratamentos, asociándoas a outras características culturais propias de cada época.	▪ CCEC	▪ 3ºT	▪ PE ▪ C/TI ▪ TG/EO/LV	
▪ GR1B5.6.3. <u>Recoñece referencias mitolóxicas directas ou indirectas en diferentes manifestacións artísticas</u> , e describe, a través do uso que se fai destas, os aspectos básicos que en cada caso se asocian á tradición grecolatina.	▪ CCEC	▪ 3ºT	▪ PE ▪ C/TI ▪ TG/EO/LV	
▪ GR1B5.7.1. <u>Enumera e explica as principais características da relixión grega</u> , pónndoas en relación con outros aspectos básicos da cultura helénica e establecendo comparacións con manifestacións relixiosas doutras culturas.	▪ CCEC	▪ 3ºT	▪ PE ▪ C/TI ▪ TG/EO/LV	
▪ GR1B5.8.1. <u>Describe e analiza os aspectos relixiosos e</u>	▪ CCEC	▪ 3ºT	▪ PE	

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE	TEMPORALIZACIÓN	PROCEDEMENTOS/ INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	GRAO MÍNIMO Est. suliñado *
<u>culturais que sustentan os certames deportivos da antiga Grecia</u> e a presenza ou ausencia destes nos seus correlatos actuais.			<ul style="list-style-type: none"> ▪ C/TI ▪ TG/EO/LV 	
BLOQUE 6. TEXTOS				
▪ GR1B6.1.1. <u>Utiliza adecuadamente a análise morfolóxica e sintáctica de textos de dificultade graduada para efectuar correctamente a súa tradución.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T 	
▪ GR1B6.2.1. <u>Utiliza correctamente o dicionario para localizar o significado de palabras que entrañen dificultade</u> , identificando entre varias acepcións o sentido máis axeitado para a tradución do texto.	▪ CCL	▪ 3ºT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T 	
▪ GR1B6.2.2. <u>Utiliza mecanismos de inferencia para comprender textos de forma global.</u>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL 	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T 	
▪ GR1B6.3.1. <u>Traduce do grego ao galego e/ou ao castelán frases e textos sinxelos.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T 	
▪ GR1B6.4.1. <u>Utiliza os coñecementos adquiridos para facer comentarios dos textos.</u>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL 	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T ▪ CT 	
▪ GR1B6.5.1. <u>Compara estruturas gregas coas da lingua propia</u> , e establece semellanzas e diferenzas.	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T 	
▪ GR1B6.6.1. <u>Elabora mapas conceptuais e estruturais dos textos propostos</u> , localizando o tema principal e distinguindo as súas partes.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC 	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T 	
▪ GR1B6.7.1. <u>Mantén un sinxelo diálogo en grego</u> sobre a base dun tema previamente acordado.	▪ CCL	▪ 3ºT	▪ PO	
▪ GR1B6.8.1. <u>Redacta frases sinxelas</u> ou pequenos textos en grego sobre un tema proposto.	▪ CCL	▪ 3ºT	▪ PO	
BLOQUE 7. LÉXICO				
▪ GR1B7.1.1. <u>Deduco o significado de palabras gregas non estudadas a partir de palabras da súa propia lingua ou do contexto.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T 	
▪ GR1B7.1.2. <u>Identifica e explica as palabras de maior frecuencia e os principais prefixos e sufixos</u> , e tradúceos á propia lingua.	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PO/PE/PP/PT ▪ RE/T 	
▪ GR1B7.1.3. <u>Identifica e distingue en palabras propostas os seus formantes, sinala e diferencia lexemas e afixos</u> , e procura exemplos doutros termos nos que estean presentes.	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PO/PE/PP ▪ RE/T 	
▪ GR1B7.2.1. <u>Descompón os formantes das palabras e recoñece o significado dos elementos de orixe grega.</u>	▪ CCL	▪ 1ºT/2ºT/3ºT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PO/PE/PP ▪ RE/T 	
▪ GR1B7.3.1. <u>Identifica os helenismos máis frecuentes do vocabulario común</u> e explica o seu significado remitíndose aos étimos gregos orixinais.	▪ CCL	▪ 3ºT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PO/PE/PP ▪ RE 	
▪ GR1B7.3.2. <u>Identifica a etimoloxía e coñece o significado das palabras de léxico común da lingua</u>	▪ CCL	▪ 3ºT	▪ PO/PE/PP	

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE	TEMPORALIZACIÓN	PROCEDEMENTOS/ INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	GRAO MÍNIMO Est. suliñado *
<u>propia.</u>			▪ RE	
▪ GR1B7.5.1. <u>Relaciona distintas palabras da mesma familia etimolóxica ou semántica.</u>	▪ CCL	▪ 3ºT	▪ PO/PE/PP ▪ RE	

COMPETENCIAS CLAVE

CCL	Comunicación lingüística
CM/CCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
CD	Competencia dixital
CAA	Aprender a aprender
CSC	Competencias sociais e cívicas
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC	Conciencia e expresións culturais

TEMPORALIZACIÓN

1º T	1º TRIMESTRE
2º T	2º TRIMESTRE
3º T	3º TRIMESTRE

PROCEDEMENTOS/ INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

1. C	Cuestionario
2. CA	Caderno de aula
3. CT	Comentario de textos
4. EO	Exposición oral
5. LA	Lectura na aula
6. LO	Lectura obrigatoria
7. LV	Lectura voluntaria
8. PE	Proba escrita

9. PO	Proba oral
10. PP	Proba práctica
11. PT	Proba de tradución
12. RE	Resolución de exercicios
13. T	Tradución
14. TG	Traballo en grupo
15. TI	Traballo de investigación
16. TV	Traballo voluntario

GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA

*O grao mínimo de consecución de cada estándar de aprendizaxe indícase mediante o suliñado do estándar correspondente.

9. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

- Avaliación inicial. As actividades de avaliación ao comezo do proceso de aprendizaxe han de comezar descubriendo o nivel de competencia del alumnado en relación co tema que se quere tratar. Esta actividade pódese facer por escrito u oralmente.
- A avaliación será continua.
  - ✚ Os alumnos realizarán dúas probas por trimestre nas que se incluírán contidos morfolóxicos, sintácticos, léxicos e tradución. Ao final do trimestre realizarase unha proba de tradución. Ademais haberá unha proba específica ou traballo dos contidos culturais/literarios que se determinan para cada trimestre. A cualificación será o resultado da media ponderada en virtude das porcentaxes que se indican no epígrafe seguinte.
  - ✚ Como instrumentos avaliadores do traballo diario do alumnado empregaranse
    - Resolución de exercicios
    - Intervencións orais
    - Comentario de textos
    - Tradución de textos
    - Exposición de temas

○ Probas orais informais

- ✚ As probas de recuperación extraordinarias terán como contidos mínimos os incluídos na presente programación. Os criterios de avaliación serán os mesmos que nos demais casos.

Dado que a aprendizaxe da lingua implica unha graduación dos contidos lingüísticos e que a súa presenza é permanente no proceso de aprendizaxe, a avaliación será continúa e os contidos mínimos exisibles estarán presentes ao longo dos tres trimestres.

- Para avaliar esa graduación dos contidos incluídos nos bloques temáticos de Lingua, Morfoloxía, Sintaxe, Textos e Léxico realizaremos dúas probas en cada trimestre (70%). Cada proba dividirase en dúas partes que se realizarán, sempre que sexa posible en días sucesivos. A primeira parte versará sobre Lingua, Morfoloxía, Sintaxe e Léxico, tanto teórica como práctica. (6 puntos). A segunda parte será un texto para analizar morfosintacticamente e traducir (4 puntos). O texto para a tradución incluírá unha parte obrigatoria e outra voluntaria. Tendo en conta que os contidos son progresivos, a 1ª proba valorarase nun 30% e a 2ª nun 40%.
- Realizarase tamén unha proba específica ou traballo para os contidos do bloque Historia, Cultura, Arte E Civilización. (10%)
- Ao final de cada trimestre farase unha proba específica de tradución. (10%)
- O traballo diario do alumno/a na aula valorarase nun 10%
- Cada trimestre proporase un traballo de investigación dos temas culturais ou lectura voluntaria, incluído no PLC, de carácter voluntario e que terá unha cualificación máxima de + 0,5 % sobre nota final.
- A nota media final do trimestre será o resultado da media ponderada:

1ª PROBA: 30%
2ª PROBA: 40%
PROBA DE TRADUCIÓN: 10%
TRABALLO DE CONTIDOS CULTURAL: 10%
TRABALLO DO ALUMNO/A NA AULA: 10%
TRABALLO CULTURAL VOLUNTARIO/ LECTURA VOLUNTARIA: +0,5%

- A cualificación final da materia será o resultado da media ponderada das cualificacións obtidas nos tres trimestres

1ª AVALIACIÓN: 25%
2ª AVALIACIÓN: 35%
3ª AVALIACIÓN: 40%

10. METODOLOXÍA DIDÁCTICA

O enfoque metodolóxico favorecerá a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo, traballar en equipo e aplicar os métodos apropiados de investigación para seguir aprendendo ao longo da súa vida.

Os textos converteranse no punto de partida para traballar simultaneamente os aspectos morfosintácticos da lingua grega, o seu léxico e a súa relación co galego e co castelán, así como os aspectos culturais relacionados cos textos traballados.

Proporase unha secuencia de traballo axeitada e graduada por medio dunha metodoloxía activa, preferentemente de tipo indutivocontextual, na que as normas se convertan en posesión permanente e en automatismo lingüístico. O enfoque irá dirixido a que o alumnado desenvolva e afiance as súas propias técnicas de traballo, mediante unha estratexia de descubrimento.

Procurarase xerar un clima na aula no que as alumnas e alumnos sintan a necesidade de participar activamente no proceso de ensinanza e aprendizaxe,

asegurándonos de que esos intentos, mesmo se son erróneos, sirvan de estímulo para intentalo de novo. Neste senso, crearanse contextos de aprendizaxe e avaliación que comprometan o alumnado e que o leven a planificar e avaliar as súas realizacións, identificando os avances e as dificultades, de cara a autorregular o seu propio e singular proceso de aprender a aprender.

Promoverase a participación dos estudantes en pequenos traballos de investigación. Deberán ser orientados/as para que poidan acadar a capacidade de realizar un proxecto de investigación escolar de forma autónoma.

Haberá que distinguir niveis de dificultade no contido e nas actividades para cubrir as diversas necesidades educativas do alumnado.

Promoverase a utilización das TIC para informarse, aprender e comunicarse, e para utilizar con sentido crítico, como recurso formativo, materiais de procedencia diversa.

A organización e desenrolo dos contidos en catro bloques conceptuais (normativa oficial) para cada un dos dous cursos recóllese globalmente na posta en práctica da programación anual. Dito desenrolo e secuenciación abarcará temas procedentes de tódolos bloques, destacando tódalas interrelacións oportunas. O desenrolo simultáneo dos aspectos lingüísticos e culturais evidencia a estreita relación existente entre os núcleos de contidos (Lingua/Morfoloxía/Sintaxe/Textos /Léxico /Cultura): o coñecemento elemental da lingua grega nos seus aspectos gramatical e léxico fai posible o acceso aos textos orixinais (adaptados ou traducidos), e a súa interpretación permitirá ao alumno coñecer o pensamento dos autores gregos así como o mundo e a civilización dos que dependen, descubriendo os múltiples indicios que aínda persisten no mundo actual como legado clásico.

En definitiva, a aprendizaxe da lingua grega (morfosintaxe, léxico, formación de palabras, helenismos, análise e tradución de textos) debe ser o vehículo privilexiado de acceso aos contidos culturais, literarios, relixiosos, históricos, etc.

As cuestións de morfosintaxe, léxico, cultura e civilización, literatura, tradución e lectura de fragmentos e textos, etc., combinarase de modo que o alumno alcance unha formación máis completa e integral e se vaia adentrando no estudo da lingua de xeito paulatino. Moitos aspectos concretos de cultura e civilización, literatura, historia da lingua, contextos cronolóxicos, puntos anecdóticos ou de realia, etc., irán saíndo ao paso en unidades didácticas máis xerais, mediante a tradución de frases e fragmentos exercitados ao longo do curso, ou paralelamente á lectura e comentario de textos máis amplos en versión traducida.

Os temas específicos de cultura e civilización integranse no momento oportuno, atendendo a unha conveniencia pedagóxica, sen romper a continuidade no estudio, pero buscando a complementariedade entre lingua, léxico, historia, cultura, literatura e legado gregos.

A orde dos temas de cultura e civilización pódese intercambiar segundo as circunstancias; por exemplo, pódese aproveitar unha cita dun texto ou dunha frase para explicar un tema que no programa de periodización aparecía máis adiante.

11. MATERIAIS DIDÁCTICOS

Non se esixe un libro de texto específico. Non obstante, o propio departamento poderá pór á disposición dos alumnos os materiais bibliográficos ou de consulta que procedan (v.g. edicións traducidas, léxicos, gramáticas, manuais, tanto en formato tradicional como en soporte informático ou en formato web), procurándose a adquisición de determinados exemplares repetidos para os fondos da Biblioteca do Centro.

Materiais de consulta/uso:

- Dicionario de grego: PABÓN DE URBINA, J. M.: Dicionario manual griego-español, ed. VOX, 2000.
- Alfageme, I.R., Nueva Gramática Griega, Ed. Coloquio, Madrid 1988.

- Berenguer Amenós, J., Gramática Griega, Ed. Bosch, Barcelona 199534. As súas 34 edicións son un aval do seu bo criterio.
- Adrados, F.R. et alii, Raíces Griegas de la Cultura Moderna, UNED, Madrid 1976.
- Alberich, J., et alii, Griegos y Romanos, Biblioteca de Recursos Didácticos Alhambra, Madrid 1988.
- López Férez, J.A., (ed.), Historia de la Literatura Griega, Ed. Cátedra, Madrid 1922.

Páxinas webs

- <http://portalclasico.com/>
- [*** Perseus](#)
- [*** Griegoweb de Álvaro Ortolá](#)
- [*** Alpheios, griego](#)
- [** Textos comentados de G. Steadman](#)
- [** Textkit](#)
- [** Palladium](#)
- [** Materiales de A.L. Gallego](#)
- [** Material didáctico de J.F. Martos](#)
- [** Gramática griega interactiva de L.M. Orbaneja](#)
- [** Dicciomed](#)
- [** Akropolis World News](#)
- [EtimoClassica](#)
- [Athenaze Greek Exercises](#)
- [Ancient Greek Tutorials](#)
- [Wiki Quiron](#)
- http://www.chironweb.org/wiki/index.php?title=P%C3%A1gina_principal
- <http://ciug.cesga.es/grupos/grego.php>

Espazos

- Clase: Traballo sobre o texto, actividades escritas, exposicións orais, observación de procesos con encerado dixital...
- Aula de informática.
- Varios (casa, biblioteca...): Participación en proxectos cooperativos, exercicios de aplicación, consolidación e estudo autónomo.

12. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.

- Adecuación dos obxectivos.
- Grao de cumprimento dos obxectivos propostos.
- Adecuación da temporalización.
- Grao de cumprimento da temporalización.
- Adecuación dos materiais didácticos.
- Adecuación das actividades.
- Adecuación dos procedementos de avaliación.

13. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.

- O alumnado terá como referente a presente programación didáctica e o

- departamento proporcionaralle información sobre os procedementos de recuperación da materia pendente.
- O alumnado terá que acadar o obxectivo que se inclúen neste programación e para facilitar a súa consecución, o departamento proporcionará boletíns de traballo práctico. A realización destas actividades é de carácter voluntario.
  - O alumno deberá realizar dúas probas parciais ao longo do curso. Cada proba parcial constará de dúas partes:
    - Parte: exercicios prácticos e cuestións (6 puntos)
    - Parte: tradución(4 puntos)
  - Os criterios de avaliación son os que aparecen recollidos na presente programación.
  - O alumnado con Grego I como materia pendente deberá superar ambos parciais para obter avaliación positiva. En caso de non ter superada unha das probas parciais, poderá ser avaliado positivamente por media aritmética das dúas probas. No caso de que non supere as probas parciais, poderá presentarse a unha proba de recuperación final. As probas realizaranse nos meses de Xaneiro (1º parcial) Abril (2º Parcial) e Maio (Proba Final)

14. PROCEDEMENTO DE ACREDITACIÓN DE COÑECEMENTOS PREVIOS PARA O 2º CURSO DE BACHARELATO

Dado que a materia de Grego no bacharelato está estruturada con contidos progresivos que se inician no primeiro curso e aumentan a súa complexidade no segundo, e tendo en conta que o primeiro trimestre de Grego II se centra na revisión de gran parte dos contidos vistos en Grego I, o alumnado que, sen ter cursado Grego I, sexa autorizado a matricularse en Grego II poderá acreditar os coñecementos previos por dous procedementos:

- 1) Avaliación positiva no primeiro e segundo trimestres do segundo curso de Grego II
- 2) Avaliación positiva no programa de recuperación de pendentes que se detalla no apartado anterior.

15. AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCIA DOS SEUS RESULTADOS

Durante os primeiros días do curso levarase a cabo unha avaliación inicial que nos ilustre sobre os coñecementos previos do alumnado en aspectos de carácter lingüístico que despois deberán ser quen de empregar. A avaliación farase partindo da lingua galega como lingua vehicular da materia. Os conceptos e procedimentos avaliados de forma práctica versarán sobre os mesmos bloques temáticos que trataremos na materia: lingüística, morfoloxía, léxico, sintaxe, historia e cultura clásica. O alumnado procede maioritariamente da opción troncal que cursou Latín en 4ºESO e/o Cultura Clásica en 3º/4º ESO.

En virtude dos resultados desta avaliación inicial, tomaranse as medidas necesarias de carácter individual e/ou grupal que sexan necesarias para que o alumnado acade os obxectivos previstos (actividades de reforzo, adaptación dos contidos, modificación da temporalización, ou calquera outra medida que se considere precisa)

16. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

O alumnado con dificultades xeralizadas de aprendizaxe recibirá materiais de reforzo que lle permitan acadar os obxectivos marcados na presente programación.

17. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

- A comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación serán traballadas de xeito contínuo na materia ao longo de todo o curso.
- O emprendemento, e a educación cívica e constitucional traballaránse de forma comparativa os elementos que caracterizan as sucesivas formas de organización do sistema político romano, a organización e a evolución da sociedade romana, explicando as características das clases sociais e os papeis asignados a cada unha, relacionando estes aspectos cos valores cívicos existentes na época e comparándoos cos actuais.
- O desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres, a prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade, e os valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social aborárase nos contidos desta programación referidos á vida cotiá en Grecia, sempre desde a comparación co mundo actual. Evitaranse os comportamentos e os contidos sexistas e os estereotipos que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual.

18. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

O departamento non ten programadas, de xeito definitivo, actividades de carácter complementario e extraescolar polo de agora. De darse o caso de que, ao longo do curso, tivéssemos a oportunidade de coñecer e planificar a asistencia a algún acontecemento ou viaxe cultural ofertado de xeito convincente e interesante para os alumnos/as (directa ou indirectamente relacionado coa disciplina), informariámos ao departamento de actividades complementarias e extraescolares, á dirección do centro, e ao resto da comunidade educativa pertinente, someténdose o asunto á aprobación por parte do Consello escolar. Tal sería o caso de:

- Representacións teatrais no marco do xa veterano Festival Greco-Latino que organiza a Delegación de Galicia da S.E.E.C. (Sociedade Española de Estudos Clásicos).
- Visita a algún lugar de interese arqueolóxico.
- Busca da pervivencia do mundo clásico -en tódolos seus aspectos- no seu entorno.
- Asistencia a algún acto cultural relacionado co mundo clásico: opera, exposicións, etc.

19. ACTIVIDADES PREVISTAS NO PROXECTO LECTOR DE CENTRO

- Educación documental
  - 1º TRIMESTRE: Marco xeográfico e mitoloxía. Lugares e mitos.
  - 2º TRIMESTRE: Ocio e diversión na Grecia Antiga. Os xogos olímpicos. Traxectoria de investigación e exposición oral voluntaria.
  - 3º TRIMESTRE: Arte Grega. Traxectoria de investigación e exposición oral voluntaria.
- Lecturas complementarias/ voluntarias
  - Fragmentos de distintos xéneros literarios.
  - Teatro clásico. Traxectoria, comedia.
- ✚ De cine. O mundo clásico na visión cinematográfica. Como recurso complementario ao tratamento dos distintos contidos incluídos na programación visionaranse fragmentos de varias películas:
  - ◆ A muller na antigüidade: Ágora

- ◆ Ciclos lexendarios: Furia de Titanes, Percy Jackson y el ladrón del rayo, Hércules
- ◆ Mitoloxía e literatura: Troya
- ◆ Xogos e espectáculos: Gladiator, Ben Hur, Alejandro Magno

20. ACTIVIDADES PREVISTAS NO PLAN DE INTEGRACIÓN DAS TICS

- Ferramentas Tics no mundo clásico.
- Proxecto Palladium
- Dicionarios online
- Didacterion
- Chiron Wiki
- Blog de Fernando Lillo Redonet
- Actividades de educación documental.
- Coñecemento das ferramentas básicas de presentación da información.
- Actividades interactivas.
- Animacións.
- Cazas do tesouro e webquest.

21. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

- Observación na práctica diaria na aula.
- Resultados acadados nas probas periódicas.
- Seguimento mensual da programación e recollida de datos nas actas do departamento.
- Cuestionario sobre práctica docente incluído na memoria final de cada curso.

22. CONSTANCIA DE INFORMACIÓN AO ALUMNADO

O alumnado será informado ao comezo do curso de todos os aspectos incluídos na presente programación didáctica: os contidos mínimos, estándares de aprendizaxe, os criterios e procedementos de avaliación e criterios de cualificación da materia. Na páxina web do centro, así como no departamento didáctico estará dispoñible unha copia da programación para a súa consulta, se así se solicita.

23. CLÁUSULA COVID-19 PARA OS POSIBLES ESCENARIOS (PRESENCIAL, SEMIPRESENCIAL E TELEMÁTICO)

a. Escenario presencial

- Todos os puntos incluídos na presente programación fan referencia a un escenario de educación presencial.
- No caso de convivir escenarios diferentes ao longo do curso, en función da situación sanitaria, aplicarase o referente a cada escenario que se especifica nesta programación

b. Escenario semipresencial

- No caso de que parte do grupo tivese que seguir ás clases na casa e outra parte asistise presencialmente, o alumnado confinado fará uso da conexión a través de webex para o seguimento da clase no horario correspondente. Se non fose

posible, farase o seguimento a través da aula virtual, correo corporativo ou doutros procedementos autorizados pola inspección educativa.

c. Escenario telemático

- No caso de que a situación sanitaria obrigue ao confinamento e polo tanto, á docencia telemática, farase unha adaptación da programación, tendo como referente a adaptación que se realizou para as outras materias do departamento no curso 2019-2020 durante o período do estado de alarma e que se adxunta como anexo, no referente a:
  - 1) Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles. Darase prioridade a aqueles aprendizaxes considerados imprescindibles, sempre que as autoridades educativas permitan o avance dos contidos
  - 2) Avaliación e cualificación. A avaliación e cualificación da materia estará supeditada á posibilidade da realización de probas telemáticas que garantan a autoría da proba e os medios telemáticos ou presenciais que se proporcionen ou autoricen por parte das inspeccións educativas. Se as condicións así o permitisen, a avaliación sería seguindo os mesmos criterios do escenario presencial.
  - 3) Metodoloxía. Plan semanal correspondente ás dúas horas lectivas da materia, no que se combinarán clases online, actividades individuais, actividades grupais, titorías, en función dos contidos. As plataformas que se empregarán serán as corporativas: aula virtual, WEBEX e correo electrónico corporativo.
  - 4) Información e publicidade.
    - a. Aula virtual e páxina web do centro.
    - b. Información semanal ás titorías, facendo especial fincapé no alumnado con conectividade nula, de xeito que as familias teñan constancia do feito.

E para que conste aos efectos oportunos asina en

A Laracha, a 14 de setembro de 2021

Mª JESÚS MÉNDEZ NOVOA
Xefa do Departamento